Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

F.Y.B.A. Sem – 1

Foundation Course in English : Language Through Literature

Date : 13/09/2016 **Roll No. :**
Time : 8.00 To 10.00 **Total Marks : 50**
Instruction : Figures to the right indicate full marks.
Indicate your options clearly.

1. Answer briefly : (Any five) **(10)**

1. How was the astrologer usually dressed up?
2. Describe Della's hair.
3. What, according to the writer are the reason for one to possess self-esteem?
4. Which expression describe the beauty of 'the speaker's beloved in "A Red, Red Rose?"
5. List the words that suggest calmness and simplicity in the poem "Upon Westminster Bridge".
6. Who were the Magi?
7. What equipment did the astrologer carry with him?

2. A. Write a detailed note on the title "The Gift of Magi". **(13)**

OR

B. "A Red, Red Rose" is a poem about the poet's promise of undying love to his beloved". Discuss.

3. A. (i) Write the dialogue about Nita who is on her way to her violin class. She meets Dr. Prakash, her father's boss, outside the music school. The two persons greet each other and exchange a few words before taking leave. **(06)**

OR

A. (ii) Write the dialogue Maria finds that her sister has forgotten to feed the parrot that she left in her care while out of station. She calls her on the telephone and complains.

B. Paragraph Writing (Any 1) **(07)**

1. A Meaningful Education.
2. Superstitions.
3. A good teacher.

4. A. Do as Directed (Any 7) **(14)**

1. Give Synonyms:
   Occupy
   Magnificence
2. Give Antonyms:
   Safety
   Opaque
3. Put Prefix before the following words:
   Climax
   Natural
4. Add appropriate suffixes to the following words:
   Employ
   Educate
5. Form two words using the prefix – "dis".
6. Rini was angry ________ Simon & spoke harshly ________ him.
   (Fill in the blank with suitable preposition).
7. Manu has been living at Dubai for ten years. (Correct the error in the use of preposition)
8. The bag is ________ the top rack ________ the cupboard.
   (Fill in the blanks with suitable preposition)

======= **Best of Luck** =======

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

અર્થશાસ્ત્ર પેપર–૧

(એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર)

તા. ૧૫/૦૯/૨૦૧૭ સીટ નંબરઃ

સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ અપો. (કોઈપણ **૧૦**) (૦૮)

૧. અર્થશાસ્ત્રની સંપત્તિલક્ષી વ્યાખ્યા આપો.

૨. માંગનો નિયમ જણાવો.

૩. એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ?

૪. તટસ્થરેખા વિશ્લેષણ એટલે શું ?

૨. અમર્યાદિત જરૂરિયાતો અને વૈકલ્પિક ઉપયોગવાળા મર્યાદિત સાધનોના સંદર્ભમાં માનવવ્યવહારનો અધ્યયન કરતું શાસ્ત્ર એટલે અર્થશાસ્ત્ર આ વિધાન સમજાવો. (૧૪)

અથવા

૨. એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ સમજાવી તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો.

૩. માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો અર્થ આપી માંગની મુલ્ય સાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો. (૧૪)

અથવા

૩. તૃષ્ટિગુણ એટલે શું ? ઘટતા સીમાંત તૃષ્ટિગુણના નિયમની ચર્ચા કરો.

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે **બે**) (૧૪)

૧. તટસ્થરેખા વિશ્લેષણના લક્ષણો

૨. અર્થશાસ્ત્રની માર્શલની વ્યાખ્યા

૩. માંગનો નિયમ

૪. માંગ સંકોચન અને માંગ વિસ્તરણ

-----%-----

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

અર્થશાસ્ત્ર પેપર–૨
(ઈન્ડિયન ઈકોનોમી)

તા. ૧૬/૦૯/૨૦૧૭ સીટ નંબરઃ

સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ અપો. (કોઈપણ ૧૦) (૧૦)

(૧) ગરીબાઈનું વિષચક્ર એટલે શુ?
(૨) વિકાસમાન અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રની કોઈ પણ ચાર લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
(૩) વસ્તીની ગીચતા એટલે શુ ?
(૪) ભારતની વસ્તીનીતિના મૂળભૂત ધ્યેયો દર્શાવો.
(૫) ભારતીય આયોજન પંચના કાર્યો જણાવો.
(૬) અગિયારમી પંચવર્ષીયયોજનાનો સમય ગાળો જણાવો.
(૭) અગિયારમી યોજનાના મુખ્ય સમગ્રલક્ષી આર્થિક લક્ષ્યાંકો જણાવો.
(૮) ભારતમાં ૨૦૧૧માં પુરુષ અને સ્ત્રીઓનો સાક્ષરતાનું પ્રમાણ એટલે.
(૯) રાષ્ટ્રીય આવકનો અર્થ.
(૧૦) વસ્તીની વ્યવસાયલક્ષી વહેંચણી એટલે શું ?
(૧૧) કુટુંબનિયોજન કાર્યક્રમની કોઈપણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.
(૧૨) આર્થિક આયોજન એટલે શું ?
(૧૩) બારમી પંચવર્ષીય યોજનાનો સમયગાળો દર્શાવો.
(૧૪) આધુનિકરણ એટલે.

૨. અલ્પવિકસિત અર્થતંત્રનો અર્થ જણાવી અલ્પવિકસિત અર્થતંત્રની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. (૧૫)

<u>અથવા</u>

૨. (અ) ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિની આર્થિક અસરોની ચર્ચા કરો.
(બ) ભારતમાં વસ્તી ઘટાડવાના સૂચનોની ચર્ચા કરો.

૨. " ભારત એક વિકાસમાન અર્થતંત્ર છે. ચર્ચા કરો.

<u>અથવા</u>

૨. (અ) ૨૦૦૧ની વસ્તી ગણતરીના સંદર્ભમાં વસ્તી અંગેની મહત્વની વિગતો જણાવો.
(બ) ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિના મુખ્ય કારણો ચર્ચો.

<u>અથવા</u>

૨. રાષ્ટ્રીય આવક એટલે શું ? રાષ્ટ્રીય આવકની ઉપયોગીતા જણાવો રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરીની મુશ્કેલીઓ ચર્ચો.

૩. છેલ્લા દશકા દરમ્યાન ભારતની રાષ્ટ્રીય આવના બંધારણમાં ઉદ્દભવેલા પરિવર્તનોની ટૂંકમાં ચર્ચા. (૧૫)

અથવા

(અ) ભારત સરકારની રાષ્ટ્રીય વસ્તી નીતિ (ફેબ્રુઆરી ૨૦૦૦)ના મહત્વના લક્ષણો વર્ણવો.

(બ) ભારતમાં નીચા મૃત્યુદરનાં કારણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૩. (અ) ભારતમાં આયોજનકાળ દરમિયાન રાષ્ટ્રીય આવકની સંરચનામાં થયેલ ફેરફારોની ચર્ચા કરો.

(બ) ભારતમાં કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમની નોંધપાત્ર વિહિષ્ટતાઓની ચર્ચા કરો.

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે **બે**) (૧૦)

૧. ભારતની વસ્તી સમસ્યાના ગુણાત્મક પાસાં

૨. ભારતીય આયોજનની લાક્ષણિતાઓ.

૩. અગિયારમી પંચવર્ષીય યોજનાના સમગ્રલક્ષી આર્થિક લક્ષ્યાંકો.

૪. ભારતમાં ઝડપી વસ્તીવૃદ્ધિનાં કારણો.

૫. ભારતીય આયોજનના હેતુઓ.

૬. અગિયારમી યોજનામાં જાહેરક્ષેત્રે થનાર ખર્ચની વિભાગીય ફાળવણી

૭. પંચવર્ષીય યોજનાઓ માટે નાણાં પ્રાપ્તિનાં સાધનો.

%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

સમાજશાસ્ત્ર પેપર–૧
સમાજશાસ્ત્ર પરિચય

તા. ૧૮/૦૯/૨૦૧૭ — સીટ નંબરઃ
સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ — કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ અપો. (૧૦)

૧. સમાજશાસ્ત્રનાં આદ્યસ્થાપકનું નામ જણાવો.
૨. વિજ્ઞાન એટલે શું ?
૩. સમાજશાસ્ત્ર અને મનોવિજ્ઞાન વચ્ચેનાં કોઈ બે તફાવતો જણાવો.
૪. દૂરવર્તી જૂથ એટલે શું ?
૫. ભૂમિકા સંઘર્ષનો અર્થ આપો.

૨. સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા સ્પષ્ટ કરી, તેના સ્વરૂપ ચર્ચા કરો. (૧૩)

<u>અથવા</u>

૨. સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, તેની ઉપયોગિતા જણાવો. (૧૩)

૩. સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ સમજાવી, તેનું અભ્યાસક્ષેત્ર સમજાવો. (૧૨)

<u>અથવા</u>

૩. સામાજિક ક્રિયાની વ્યાખ્યા આપી, તેના મૂળ તત્વોની ચર્ચા કરો. (૧૨)

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે **<u>ત્રણ</u>**) (૧૫)

૧. સમાજશાસ્ત્રની મર્યાદાઓ.
૨. સમાજશાસ્ત્ર અને અર્થશાસ્ત્ર
૩. સામાજિક આંતરક્રિયાનાં લક્ષણો.
૪. સામાજિક દરજ્જો.
૫. પ્રાથમિક જૂથનાં લક્ષણો.

——————×—————

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

સમાજશાસ્ત્ર પેપર–૨
ભારતમાં સમાજ

તા. ૧૯/૦૯/૨૦૧૭ સીટ નંબરઃ
સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ અપો. (૧૦)
  ૧. જ્ઞાતિની વ્યાખ્યા આપો.
  ૨. જન્મદર અને મૃત્યુદર એટલે શું ?
  ૩. પરંપરાગત જ્ઞાતિનાં લક્ષણો આપનાર વિદ્ધાનનું નામ જણાવો.
  ૪. જાતિપ્રમાણ એટલે શું?
  ૫. સ્થળાંતરનો અર્થ જણાવો.

૨. પરંપરાગત જ્ઞાતિનાં વ્યવસ્થાનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

૨. સંયુકત કુટુંબનો અર્થ જણાવી, હિંદુ સંયુકત કુટુંબના રૂઢિગત લક્ષણોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

૩. લગ્નનો અર્થ આપી ,ભારતીય સમાજમાં જોવા મળતા લગ્નનાં પ્રકારો દર્શાવો. (૧૨)

અથવા

૩. આદિજાતિ એટલે શું ? તેમની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. (૧૨)

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (૧૫)
  ૧. જ્ઞાતિ અને જ્ઞાતિવાદ.
  ૨. વિભકત કુટુંબનાં લક્ષણો.
  ૩. સામાજિક વર્ગના પ્રકારો
  ૪. માતૃસત્તાંક કુટુંબનાં લક્ષણો.
  ૫. વસ્તીની ગીચતા

——————×——————

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

ગુજરાતી પેપર–૧ (પદ્ય)

તા. ૧૫/૦૯/૨૦૧૭ — સીટ નંબરઃ
સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ — કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. ટૂંકમાં જવાબ લખો (ગમે તે **પાંચ**) (૧૫)

(૧) નરસિંહ મહેતાની આત્મચરિતની કૃતિઓ દર્શાવો.

(૨) નરસિંહ મહેતાના વતનનો ઉલ્લેખ કરતી પંકિત કઈ છે ?

(૩) નરસિંહ મહેતાના તત્વ દર્શનના કોઈ પણ ચાર કાવ્યોના નામ દર્શાવો.

(૪) જશોદા મૈયાને ગોપીઓ કોની અને કઈ ફરિયાદ કરે છે ?

(૫) ગોપી પર કયો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે ?

(૬) નરસિંહ મહેતાએ શિવ પાસે કયું વરદાન માગ્યું ?

(૭) શ્રીકૃષ્ણને જગાડતાં જશોદામૈયા કયા કાર્યો યાદ કરાવે છે ?

(૮) કવિ નરસિંહ મહેતાએ શ્રીકૃષ્ણનું રૂપ કઈ પંકિતમાં તાદશ કર્યું છે?

૨. નરસિહ મહેતાનાં આત્મવૃત્તાંત પદોની સમીક્ષા કરો. (૧૭)

<u>**અથવા**</u>

નરસિંહ મહેતાના ભકિત–બોધના પદો સમજાવો.

૩. પૂર્વાપર સંબંધ દર્શાવી , સમજાવો. (ગમે તે <u>**બે**</u>) (૧૮)

(૧) "સૂતી ઊઠી મારી આદ્ય વાણી"

(૨) " પક્ષાપક્ષી ત્યાં નહિ પરમેશ્વર,
સમદષ્ટિને સર્વ સમાન "

(૩) " રાઓલું રમકડું રે કીધું, મરકટ પેરે નચાવે રે "

(૪) " હરિના જન તો મુકિત ન જાચે,
જાચે જન્મોજનમ અવતાર રે"

–––––×––––

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

ગુજરાતી પેપર–૨ (ગદ્ય)
(ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ)

તા. ૧૬/૦૯/૨૦૧૭ સીટ નંબરઃ
સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો (ગમે તે **<u>પાંચ</u>**) (૧૫)

(૧) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ વાર્તા કઈ છે ? તેના સર્જકનું નામ આપો.

(૨) ટૂંકીવાર્તાની વ્યાખ્યા લખો.

(૩) ટૂંકીવાર્તાના ઘટક તત્વો જણાવો.

(૪) આધુનિકયુગના ચાર વાર્તાકારોના નામ આપો.

(૫) 'ગાંડા બહુ વિચિત્ર હોય છે ? – આ વિધાન કઈ વાર્તાનું છે ? કોણ બોલે છે ?

(૬) ' મુકુન્દરાય' વાર્તાના સર્જકનું નામ તથા વાર્તાના પાત્રોના નામ લખો.

(૭) ગાંધીયુગના ચાર વાર્તાકારોના નામ આપો.

(૮) 'ગુજરાતી વાર્તા સૃષ્ટિ'માં કઈ કઈ લેખિકાઓની વાર્તા છે ? વાર્તાના નામ આપો.

૨. 'પોસ્ટઑફિસ', 'રૂપ', 'લોહીની સગાઈ', 'લોહીનું ટીપું' – વાર્તાઓમાંથી કોઈપણ <u>બે</u> વાર્તાની સમીક્ષા કરો. (૧૭)

૩. પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો (ગમે તે <u>બે</u>) (૧૮)

(અ) 'હા, એ એ આપણો ન હોય. એ ગયો જ સમજો. '

(બ) ' ઉતરફેણીય છે ?'

(ક) ' ડોસલી', છાની મર , નહિ તો તને ભોંય ભારે પડશે હોં !,

(ડ) ' સાલી લુચ્ચી જાત ! પૈસા ખરચવા નંઈ ને .... નમાઈ નમાઈ કરીને...'

%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

ગુજરાતી ફરજિયાત

પ્રત્યાયન કૌશલ–૧

તા. ૧૩/૦૯/૨૦૧૭ સીટ નંબરઃ

સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણઃ ૫૦

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો (ગમે તે પાંચ) (૧૦)

(૧) સાહિત્યનું ઉપાદાન શું છે ?

(૨) વિચારવિસ્તાર એટલે શું ?

(૩) વિચારવિસ્તાર કરતી વખતે કઈ બે બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ ?

(૪) નિબંધલેખન માટે ધ્યાનપાત્ર બે મુદ્દાઓ જણાવો.

(૫) સંક્ષેપલેખન એટલે શું ?

(૬) ' Precis Writing' માં ' Precis' કઈ ભાષાનો શબ્દ છે તેનો અર્થ શું થાય ?

(૭) નિબંધના ઘટકો જણાવો.

(૮) નિબંધના પ્રકારો જણાવો.

૨. ભાષા એટલે શું? વ્યવહાર ભાષા અને સાહિત્ય ભાષા વિશે વિસ્તારથી સમજાવો. (૧૩)

અથવા

નીચેનામાંથી કોઈ **બે** નો વિચારવિસ્તાર કરો.

૧. "સૌંદર્ય વેડફી દેતા ના સુંદરતા મળે,
સૌંદર્યો પામતા પહેલાં સંદર બનવું પડે"

૨. " વિશાળે જગ વિસ્તારે, નથી એક જ માનવી,
પશુ છે પંખી છે, વનોની છે વનસ્પતિ"

૩. " દુઃખીના દુઃખની વાતો, સુખી ના સમજી શકે,
સુખી જો સમજે પૂરું , તો દુઃખ ના વિશ્વમાં ટકે"

૪. " ચહું થાવા હુંયે મધુર ખીલતું પુષ્પ નવલું,
પરંતુ ના ઈચ્છા જીવન જીવવા તાડ તરુ નું"

૩. " આધુનિક શિક્ષણ અને ગ્રંથાલય " , 'મારું પ્રિય પુસ્તક ' ' યુધ્ધની નહીં બુધ્ધની જરૂર છે આ વિશ્વને ' – પૈકી કોઈ **એક** વિષય પર નિબંધ લખો. (૧૩)

૪. (અ) નીચેના પરિચ્છેદનું ત્રીજા ભાગમાં સંક્ષેપલેખન કરી યોગ્ય શીર્ષક આપો. (૦૮)

"માણસ પોતાના માટે પ્રવૃત્તિ કરે છે, તો પશુપક્ષી જીવજંતુઓ વગેરે સારાસાર વિચારહીન પ્રાણીઓ પણ પેટ માટે સર્વ પ્રવૃત્તિ કરે છે, પરંતુ માનવ અને ઈતર પ્રાણીઓ વચ્ચે એક મોટું અંતર છે, "ધી"નું – 'બુદ્ધિ' નું માનવ હિત અને અહિતનો ખ્યાલ રાખી શકે છે, શું સારું કે શું નઠારું એ વિચારી શકે છે, શાનાથી લાભ અને શાનાથી ગેરલાભ એ સમજી શકે છે, ઈતર પ્રાણીઓને આવું કશું નથી અને તેથી માનવ બધાં પ્રાણીઓ ઉપર પ્રભુત્વ ધરાવે છે, પણ એ પ્રભુત્વ અધિકાર માટે નથી. પરંતુ સમભાવી વર્તન માટે છે. અસમભાવ આવતાં જ માનવ 'પશુવૃત્તિ'નો બની જાય છે, પછી એ માનવ રહેતો નથી. 'ધર્મ' એ તેથી માનવ માટે છે. એ દશવિધ ધર્મ લાક્ષણોને આત્મસાત્ કરે છે, ત્યારે સાચો ધર્મિષ્ઠ બને છે. બાકી એ ધર્મ પાળવાનો દંભ કરનારો, હકીકતે 'અધાર્મિક' છે. એ લોકોની નિંદાને પાત્ર બને છે. 'ધર્મ'નો ભાષાઓમાં પર્યાય જોઈતો હોય તો એ માત્ર એક શબ્દ છે, અને એ 'નીતિ'. ધર્મનાં પેલાં દસે લક્ષણ' નીતિ'માં એટલાં જ બંધ બેસી રહે છે."

કે.કા.શાસ્ત્રી

(બ) નીચે આપેલા રૂઢિ પ્રયોગો અને કહેવતોનો અર્થ જણાવી વાકયમાં પ્રયોગ કરો. (ગમે તે **ત્રણ**) (૦૬)

૧. જીભ ચલાવવી

૨. દાળમાં કાળું હોવું

૩. કેસરિયા કરવા

૪. કાચું કાપવું

૫. કોણીએ ગોળ લગાડવો.

૬. આકાશ પાતાળ એક કરવા.

%%%%%%%%

Managed by Jivan Jyot Trust , Amroli
GIA – B.A. / B.Com./ M.A./M.Com.
SFI – B.B.A. / B.C.A./ B.Com.
Additional SFI Division (Women's) B.Com.

Internal Test- September- 2017

B.A. SEM-I

પર્યાવરણનો અભ્યાસ

તા. ૧૪/૦૯/૨૦૧૭ સીટ નંબરઃ
સમયઃ ૮.૦૦ થી ૧૦.૦૦ કુલ ગુણઃ ૫૦

---

૧. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૦)

(૧) પર્યાવરણના પ્રમુખ બે ઘટકોના નામ લખો.

(૨) જીવન સત્વો એટલે શું ?

(૩) સૂર્યશકિતના ઉપયોગો જણાવો.

(૪) ઉર્જાની સમજૂતી આપો.

(૫) ' જળચક્ર ' એટલે શું ?

૨. પર્યાવરણીય અભ્યાસની ઉપયોગિતા સમજાવો. (૧૩)

<u>અથવા</u>

નૈસર્ગિક સાધન – સંપત્તિઓ એટલે શું ? તેની વિસ્તૃત માહિતી આપો.

૩. ' નિવસન તંત્ર ' ને સમજાવી તેના ઘટકોની યોગ્ય સમજૂતી લખો. (૧૩)

<u>અથવા</u>

ઉત્પાદકતા એટલે શું ? તેના પ્રકારોનું વર્ણન કરો.

૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે <u>બે</u>) (૧૪)

(૧) વાતાવરણ

(૨) સેંદ્રિય અને જૈવિક ખાતરની તુલના

(૩) આહાર શ્રૃંખલા.

(૪) પર્યાવરણ અને ઉદ્યોગ

——————×—————